

MUUTOKSEN TUULIA TUTKINTOJEN PERUSTEISSA 2.4.2014

**HE : n pohjalta säädökset –
käsittelyprosessissa voi tulla muutoksia**

Sirkka-Liisa Kärki

Yksikön päällikkö, opetusneuvos
Ammatillinen peruskoulutus -yksikkö

Tutkintojärjestelmän kehittämisen tahtotila (TUTKE 2) – HE 20.3.2014

- **osaamis-**
- **perusteisuus**
- **työelämä-**
- **lähtöisyys**
- **reagointikyky**
- **selkeys**
- **johdon-**
- **mukaisuus**
- **hahmottuminen**
- **kokonaisuutena**
- **joustavuus**
- **valinnaisuus**
- **yksilölliset opinto-**
- **ja tutkintopolut**
- **osaamisen**
- **tunnistaminen ja**
- **tunnustaminen**

OPETUSHALLITUS

Muutoksen tuulia perusteisiin – oppija – opetus ja ohjaus -osaaminen – työelämä

Oppija

Tutkinto -
osaamiskokonaisuus

Osaamisalat

Ammatilliset tutkinnon
osat/ammattitaitovaatimukset

Osaamispisteet

Uudistuvat yhteiset
tutkinnon osat/
osaamistavoitteet

14.4.2014

Osaamisen
tunnistaminen ja
tunnustaminen

Yksilölliset
opintopolut -
valinnaisuus

Osaamisen
hankkiminen

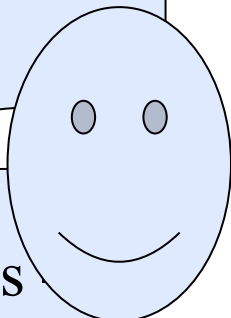
Oppimisen ja
osaamisen arviointi
ja laadunvarmistus

Perustutkinto

Ammattiosaajia
- monipuolista
osaamista/
rittäjyyttä
työelämässä

Yleissivistys
Hyvän elämän
edevät

Jatko-
opintokelpoisuus/
elinikäinen oppiminen

Perusteiden ja muiden määräysten uudistamisen kokonaisuus 2013-2015

- ◆ 1.8.2014 voimaa tulevat oppilas- ja opiskelijahuoltolain sekä ns. koulurauhalain pohjalta annettavat perusteiden erillismääräykset. OPH antanut 15.3.2014 mennessä.
- ◆ 1.8.2015 voimaan tulevat perustutkintojen perusteiden tutkintokohtaiset määräykset 52 ammatillisesta perustutkinnosta (TUTKE 2-linjausten mukaiset ja muut vain välttämättömät muutokset)
- ◆ 1.8.2015 voimaan tulevat Opetushallituksen toimivaltaan kuuluvat muut määräykset
- ◆ 1.8.2015 voimaan tulevat ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet sekä itsenäiseen elämään ja työhön valmentavan koulutuksen perusteet

14.2.2014

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain sekä ns. koulurauhalain pohjalta annetut erillismääräykset

- ◆ Määräykset voimaan 1.8.2014 - opiskeluhuoltosuunnitelman laatiminen/seuraavat luvut
- ◆ Kaikkia perustutkintoja koskeva määräys
  - ❖ Ammatilliset perustutkinnot: Nykyisten perusteiden luku 8.7. Opiskelijahuolto
- ◆ Kaikkia valmistavia koulutuksia määräys Ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus luku 5.5. Opiskelijahuolto ja moniammatillinen yhteistyö
  - ❖ Vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus ammatillisessa peruskoulutus luku 6.7. Opiskelijahuolto
  - ❖ Maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus luku 5.5. Opiskelijahuolto
  - ❖ 14.4.2014 Kotitalousopetus luku 5.5. Opiskelijahuolto

Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen perusteet sekä itsenäiseen elämään ja työhön valmentavan koulutuksen perusteet

- ◆ Perusteet voimaan 1.8.2015.
- ◆ Koulutuksen laajuus on 60? osaamispistettä
- ◆ Koulutuksen perusteissa määrätään (OPH)
  - Koulutuksen muodostuminen
  - Koulutukseen sisältyvät koulutuksen osat ja niiden laajuus osaamispisteinä
  - Koulutuksen osien osaamistavoitteet ja osaamisen arviointi.

Koulutusten perusteiden laadinta käynnissä –
lausunnolle syksyllä

OPETUSHALLITUS

Perustutkintojen perusteiden ja muiden määräysten uudistamissuunnitelma

(mikäli säädösmuutokset etenevät suunnitellusti)

- ◆ Tutkinnon perusteiden (52 kpl) (ml. yhteiset tutkinnon osat) ja muiden määräysten tarkistaminen syksy 2013 –kevät 2014
- ◆ Lausuntokierros 4-5/2014 (Perusteet lausunnolle 3 aallossa, yhteiset tutkinnon osat ja muut määräykset erikseen)
- ◆ Lausuntojen mukaan tarkistukset perusteisiin ja muihin määräyksiin 5-6/2014
- ◆ Tutkintojen perusteet ja muut määräykset annetaan 8-9/2014
- ◆ 1.8.2015 Tutkinnon perusteet ml. yhteisten tutkinnon osien muutokset ja muut määräykset tulevat voimaan
- ◆ 1.8.2015 VALMA- koulutusten perusteet tulevat voimaan

14.4.2014

Perustutkintojen perusteita koskevat merkittävimmät muutokset (TUTKE2)

- ◆ Tutkinnon perusteet (52 kpl) omina asiakirjoina ja muut määräykset omana asiakirjana – tulevaisuudessa rakenteistettuina ja sähköistettyinä
- ◆ Perusteiden rakenne yksinkertaistuu - terminologia
- ◆ Mahdolliset tutkintonimikkeiden tarkistukset
- ◆ Tutkinnon muodostumissääntöjen tarkistaminen uusien säädösten mukaiseksi
- ◆ Opintoviikkojen tilalle osaamispisteet ammatillisessa peruskoulutuksessa
- ◆ Yhteisten tutkinnon osien uudistaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa
- ◆ **Osaamisperusteisuuden vahvistaminen**

14.4.2017

Muut perusteisiin tulevat muutokset

Tulossopimuksessa sovitut perusteiden muutokset

- tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien tavoitteiden lisääminen
- työelämän pelisääntöjen tuntemusta ja yhteiskunnallista vaikuttamista koskevan osaamisen vahvistaminen (demokratiakasvatus, osallistuminen, vaikutusmahdollisuudet)
- politiikan ja yhteiskunnallisen lukutaidon kehittymisen lisääminen
- yrittäjyysosaamisen vahvistaminen
- tieto- ja viestintätekniikkaosaamisen ja viestintävalmiuksien vahvistaminen

Tutkintokohtaiset välttämättömät muutostarpeet/ työelämä

Ammatillisten perustutkintojen perusteiden tutkintokohtaiset määräykset (52)

Perustutkinnon perusteiden osat

- ◆ Tutkintonimikkeet (ei juuri muutoksia)
- ◆ Tutkinnon muodostuminen peruskoulutuksena/
näyttötutkintona - tarkistus uusien säädösten mukaan
- ◆ Tutkintoon sisältyvät tutkinnon osat ja niiden laajuus
(osaamispisteet peruskoulutuksena suoritettavan
koulutuksen osalta - opintoviikot pois)
- ◆ Tutkinnon osien ammattitaitovaatimukset tai
osaamistavoitteet sekä osaamisen arviointi

(arviointin kohteet, kriteerit ja osaamisen osoittamistavat) –
(ammatillisten tutkinnon osien osalta yhteiset
peruskoulutuksessa ja näyttötutkinnoissa -pääosin samat kuin

Tutkinnon muodostuminen

- ◆ Ammatilliset tutkinnon osat 135 osp, josta osaamisen hankkimista vähintään 35 osp työssäoppimisena
- ◆ Yhteiset tutkinnon osat 35 osp
- ◆ Vapaasti valittavat tutkinnon osat 10 osp
- ◆ Opinnäytetyö ei sisälly tutkinnon muodostumiseen erillisenä (voi olla ammatillinen tutkinnon osa tai jonkun ammatillisen tutkinnon osan sisällä, jossa osaamisen arviointiin liittyvänä (kohteet, kriteerit, ammattitaidon osoittamistapa)

Osaamispisteiden määrittely

Koko tutkinnon ja tutkinnon osaryhmien sekä yhteisten ja vapaasti valittavien tutkinnon osaamispisteet määritelty säädöksissä

Ammatillisten tutkinnon osien osaamispisteiden määrittely tehdään kriteeriperusteisesti (**kattavuus, vaikeusaste, merkittävyys**)

Pohjaehdotus tutkinnoittain ammatillisten tutkinnon osien osaamispisteistä virkamiestyönä / käsittely ja tarvittavat muutokset ala/tutkintokohtaisissa kolmikantaisissa ryhmissä, joissa ovat mukana työelämän/ sidosryhmien edustajat

1 x-alan perustutkinto ja sen muodostuminen (perusteissa kuvattu kuten nytkin)

- ◆ Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettava perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista (135 osaamispistettä), yhteisistä tutkinnon osista (35 osaamispistettä) ja vapaasti valittavista tutkinnon osista (10 osaamispistettä). Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osaamispistettä.
- ◆ Näyttötutkinnot muodostuvat ammatillisista tutkinnon osista.
- ◆ Esimerkki: Muovi- ja kumitekniikan perustutkinto sisältää kaksi osaamisalaa,

muovitekniikan osaamisalan (muovituotevalmistaja) ja kumitekniikan osaamisalan (kumituotevalmistaja).

Tutkinnon muodostuminen ammattillisessa peruskoulutuksessa

2. Ammatilliset tutkinnon osat, 135 osp

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen kautta vähintään 30 osp ja yrittäjyysosaamisen hankkimista vähintään 8 osp.

2.1 Pakolliset tutkinnon osat, 90 osp

2.1.1 Tuotannossa toimiminen, 45 osp

2.2 X osaamisala, tutkintonimike

2.2.1 Tutkinnon osa, x osp

Tutkinnon muodostuminen näyttötutkinnossa

2. Ammatilliset tutkinnon osat

2.1 Pakolliset tutkinnon osat

2.1.1 Tuotannossa toimiminen

2.2 X osaamisala, tutkintonimike

2.2.1 Tutkinnon osa

2.4 Valinnaiset tutkinnon osat, x osp

Esimerkiksi. Opiskelija on valittava x osaamispistettä valinnaisista tutkinnon osista, joista vähintään 30 osaamispistettä kohdista 2.2.1, 2.3.1 tai 2.4.1-2.4.11

2.4 Valinnaiset tutkinnon osat

Esimerkiksi. Tutkinnon suorittajan valittava kolme tutkinnon osaa valinnaisista tutkinnon osista, joista vähintään kaksi tutkinnon osaa kohdista 2.2.1, 2.3.1 tai 2.4.1 – 2.4.11. Tutkinnon osat 2.2.1 ja 2.3.1 vastaavat kolmea tutkinnon osaa.

2.4.1 Tutkinnon osa, x osp
2.4.2 Tutkinnon osa, x osp
2.4.3 Tutkinnon osa, x osp
2.4.4 Tutkinnon osa, x osp
2.4.5 Tutkinnon osa, x osp
2.4.6 Tutkinnon osa, x osp
2.4.7 Tutkinnon osa, x osp
2.4.10 Tutkinnon osa, x osp
2.4.11 Tutkinnon osa, x osp
2.4.12 Yritystoiminnan suunnittelu, 15 osp
2.4.13 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta, 15 osp
2.14.14 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta, 15 osp
2.4.15 Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen, 5 osp
2.4.16 Yrityksessä toimiminen, 15 osp
2.4.17 Huippuosaajana toimiminen, 15 osp
2.4.18 Tutkinnon osa ammattikorkeakouluopinnoista, 15 osp
2.4.19 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa, 15 osp
2.4.20 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 0-15 osp

14.4.2014

2.4.1 Tutkinnon osa
2.4.2 Tutkinnon osa
2.4.3 Tutkinnon osa
2.4.4 Tutkinnon osa
2.4.5 Tutkinnon osa
2.4.6 Tutkinnon osa
2.4.7 Tutkinnon osa
2.4.12 Yritystoiminnan suunnittelu
2.4.13 Tutkinnon osa ammatillisesta perustutkinnosta
2.14.14 Tutkinnon osa ammattitutkinnosta tai erikoisammattitutkinnosta

3. Yhteiset tutkinnon osat ammatillisessa peruskoulutuksessa, 35 osp

Kaikille tutkinnoille yhteisten tutkinnon osien(35 osp)

1. pakollisten osien laajuus on **19 osp (20 kp/sve)**
2. valinnaisten **16 osp (15kp/sve)**.

Tutkinnon osien

3.1. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen,

3.2. Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen ja

3.3. Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen tulee sisältää osaamistavoitteita kaikilta siihen kuuluvilta osa-alueilta.

3.4. Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen tutkinnon osan tulee sisältää osaamistavoitteita vähintään yhdeltä siihen kuuluvasta osa-alueelta.

Perusteissa tarkennetaan pakollisuudet ja valinnaisuudet –seuraavissa dioissa tämänhetkisiä luonnoksia – voivat muuttua!!!!

3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	Pakoll. 8 osp/ 9 kp (sve)	Valinn. 3 osp/2 kp (sve)
Osa-alueet		
3.1.1. Äidinkieli (3.1.1. Modersmål, svenska)	5 (5)	0-3 (0-3)
3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi (3.1.2 Andra inhemska språket, finska)	1 (2)	0-3 (0-2)
3.1.3. Vieraat kielet	2	0-3

14.4.2014

**3.2 Matemaattis-
luonnontieteellinen
osaaminen,
9 osp**

**Pakoll.
6 osp**

**Valinn.
3 osp**

Osa-alueet

3.2.1. Matematiikka

3

0-3

3.2.2. Fysiikka ja kemia

2

0-3

**3.2.3. Tieto- ja viestintäteknikka
sekä sen hyödyntäminen**

1

0-3

3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp

**Pakolliset
5 osp**

**Valinn.
3 osp**

Osa-alueet

3.3.1. Yhteiskuntataidot

1

0-3

3.3.2. Työelämätaidot

1

0-3

3.3.3. Yrittäjäyys ja yritystoiminta

1

0-3

3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto

2

0-3

3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp

Valinnaiset osa-alueet 7osp

Osa-alueet

3.4.1. Kulttuurien tuntemus

3.4.2. Taide ja kulttuuri

3.4.3. Etiikka

3.4.4. Psykologia

3.4.5. Ympäristöosaaminen

3.4.6. jokin 3.1.1-3.3.4 kohdista

Perusteissa
osaamistavoitteet ja
arviointi 3 osp
jokaiselle alueelle

4.Vapaasti valittavat tutkinnon osat, 10 osp

4.1 Tutkinnon osa ammattitaitoa syventävistä tai laajentavista ammatillisista tutkinnon osista

4.2 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa

4.3 Tutkinnon osa yhteisistä tutkinnon osista tai lukio-opinnoista

4.4 Tutkinnon osa jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevista opinnoista

4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuva tutkinnon osa

Yhteisten tutkinnon osien uudistaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa

- ◆ Neljän tutkinnon osan eri osa-alueille määritellään osaamispisteet sekä pakolliset ja valinnaiset osaamistavoitteet ja niiden osaamisen arviointi.
- ◆ Yhteisten tutkinnon osien valmistelussa pohjaehdotus tehdään virkamiestyönä ja työn kuluessa järjestetään kuulemiset sekä lausuntokierros keväällä 2014

Muut tehtävät kansallisella tasolla

- ◆ Todistusmallit ja ohjeet (tarkistus)
- ◆ Kansainväliseen käyttöön tarkoitetut liitteet (tarkistus)
- ◆ Perusteiden toimeenpano-opas (tarkistus)
- ◆ Opiskelijan arviointiopas (tarkistus)
- ◆ Työpaikalla tapahtuvan opiskelun opas (valmisteilla)
- ◆ Ns. ECVET-opas (koulutuksen järjestäjät, työelämä, opiskelijat)
- ◆ Tiedotus ja koulutus (maksuton ja maksullinen) – www.oph.fi/ampe ja www.oph.fi/yrkesgrund sivustojen kautta tietoa

Säädökset

Tutkinnon perusteet 52 perustutkinnolle

Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma/
Koko koulutusta koskevat/
tutkintokohtaiset asiat

Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

- yhdessä opiskelijan kanssa
- opiskelijan yksilöllisiin tavoitteisiin ja valintoihin perustuva
- 1. - päivitys koulutuksen aikana

Muut määräykset

Osaamisperusteisuus/ tutkinnot, perusteet – ollut lähtökohtana jo nyt

Kansalliset
tutkinnot ja
tutkintojen
viitekehys (NQF)/
kansallinen
tutkintojärjestelmä

Tutkinnon perusteet, joissa
tutkinnot jaettu tutkinnon osiin
- työelämän
toimintakokonaisuudet
lähtökohtana

Tutkinnon osien
ammattitaitovaatimukset /
osaamistavoitteet – osp:t
oppimistuloksina (tiedot,
taidot, osaaminen), arvioinnin
kriteerit/kriteerit,
ammattitaidon osoittamistavat

Koulutuksen järjestäjätasolla osaamisperusteisuus tulee saada lähtökohdaksi koko toimintaan, opetussuunnitelmiin, hopseihin, hojkseihin, arviointi- ja näyttösuunnitelmiin ja opetuksen toteuttamiseen, arviointiin, osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen

Osaamisperusteisuus pedagogisen toiminnan lähtökohdaksi

Ajattelutavan muutos keskeistä — osaamisen hankkiminen ja osaamisen laadunvarmistaminen pedagogisen toiminnan lähtökohdaksi

Toiminnan lähtökohtana osaaminen ja sen saavuttamiseksi tarvittavat oppimisprosessit/ opetus- ja ohjaus- sekä arviointiprosessit

Oppijan osaaminen ja sen kehittymisen tuki keskiöön ja pedagogisen toiminnan suunnittelun lähtökohdaksi

Lähtökohtana opiskelijalla jo oleva osaaminen ja sen päälle tarvittavin osin uuden osaamisen hankkiminen - osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen tehostaminen – määrällisestä suorittamisesta osaamiseen huomio

Osaamisperusteisuus – haasteita ja mahdollisuuksia

- ◆ Muutokset opettajuudessa ja oppilaitoksen toimintakulttuurissa - muutos sekä ajattelussa että toiminnassa
- ◆ Muutokset opiskelijalle – oppiaine- ja aika-ajattelusta osaamisen hankintaan ja osaamisen osoittamiseen – (tutkinnon osat –osaamistavoitteet – osaamispisteet sekä opintotukisäädösten muutokset)

kv-liikkuvuus → hankitaan osaamista ja osaamispisteitä

Osaavat koulutuksen järjestäjät, opettajat ja henkilökunta – muutoksen tekeminen yhdessä

Avoimet oppimisympäristöt ja opetusteknologian mahdollisuudet käyttöön

14.4.2014

OPETUSHALLITUS

Kiitos!

